

Sygn. akt III AUa 739/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SA Daria Stanek (spr.) SA Bożena Grubba
Protokolant:	st.sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2016 r. w Gdańsku

sprawy M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 grudnia 2015 r.,
sygn. akt VII U 600/15

oddala apelację.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Bożena Grubba

Sygn. akt III AUa 739/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu odmówił M. J. prawa do renty rodzinnej od 01 sierpnia 2014 r. z uwagi

na niespełnienie warunków uprawniających do renty rodzinnej wskazanych w art. 68 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. nr 748 j.t. ze zm.), dalej: ustawa, ubezpieczony bowiem

w opinii organu rentowego ukończył 25 lat w czasie, gdy nie był jeszcze na ostatnim roku studiów w szkole wyższej.

Decyzją z dnia 27 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał wnioskodawcę M. J. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z tytułu renty rodzinnej za okres od dnia 01 sierpnia 2014 r. do 31 października 2014 r. w kwocie

4.812, 21 zł., wraz z odsetkami za okres od 26 sierpnia 2014 r. do 27 stycznia 2015 r. (tj. do dnia wydania decyzji) w kwocie 188,22 zł.

Od powyższych decyzji odwołał się M. J..

W odwołaniu z dnia 03 marca 2015 r. od decyzji z dnia 15 stycznia 2015 r. skarżący wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty rodzinnej od dnia 01 sierpnia 2014 r. Skarżący wskazał, iż w dniu (...) r. w momencie ukończenia 25 roku życia złożył pięć z siedmiu egzaminów przewidzianych w sesji podstawowej w semestrze drugim (letnim). Ostatni egzamin odbył się dnia 29 czerwca 2014 r.

W odwołaniu z dnia 03 marca 2015 r. od decyzji z dnia 27 stycznia 2015 r. skarżący wniósł o jej wstrzymanie do czasu rozpoznania przez Sąd odwołania w sprawie odmowy prawa do renty rodzinnej.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie.

Zarządzeniem z dnia 01 kwietnia 2015 r. na mocy art. 219 k.p.c. Sąd postanowił połączyć sprawę o sygnaturze akt VII U 608/15 ze sprawą o sygnaturze VII U 600/15 i prowadzić ją pod wspólną sygnaturą akt VII U 600/15.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 1 grudnia 2015 r. zmienił zaskarżone decyzje i przyznał wnioskodawcy M. J. prawo do renty rodzinnej od dnia 01 sierpnia 2014 r. oraz ustalił, iż wnioskodawca nie jest zobowiązany do zwrotu pobranej renty rodzinnej od dnia 01 sierpnia 2014 r.

do 31 października 2014 r. w łącznej kwocie 4.812, 21 złotych oraz odsetek za okres od 26 sierpnia 2014 r. do 27 stycznia 2015 r. w kwocie 188,22 złotych (sygn. akt VII U 600/15).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony M. J., urodzony w dniu (...), pobierał rentę rodzinną po zmarłym w dniu 28 sierpnia 2011 r. ojcu, Z. J.. Wysokość świadczenia do wypłaty na rzecz ubezpieczonego wynosiła miesięcznie 1.320,72 zł. Decyzją z dnia 07 sierpnia 2014 r. ZUS przedłużył wypłatę renty rodzinnej od dnia 01 sierpnia 2014 r., zobowiązując jednocześnie skarżącego do nadesłania zaświadczenia z uczelni, potwierdzającego, iż w chwili ukończenia 25 lat zdał wszystkie egzaminy przewidziane ramach przedostatniego roku studiów oraz uzyskał wpis na ostatni rok studiów. Ubezpieczony w dniu 20 października 2014 r., przedłożył zaświadczenie z Politechniki G. potwierdzające, że jest studentem trzeciego semestru niestacjonarnych studiów (...) stopnia, które trwają 4 semestry i zostaną ukończone we wrześniu 2015 r.

Ubezpieczony M. J. jest studentem studiów niestacjonarnych magisterskich na kierunku informatyka Wydziału Elektroniki, (...) i (...)

na Politechnice G. trwających 2 lata (4 semestry), rozpoczętych 01 października 2013 roku i kończących się planowo 30 września 2015 roku. W dniu (...) roku, w momencie ukończenia 25 roku życia złożył pięć egzaminów z wymaganych siedmiu przewidzianych w sesji podstawowej w semestrze drugim (letnim).

Na uczelni Politechnika G. obowiązuje Europejski System Transferu Punktów (ECTS). Każdy z przedmiotów ma przypisaną określoną ilość punktów ECTS. Jeżeli jakiś przedmiot nie zostaje zaliczony, na konto studenta naliczany jest dług punktowy w wysokości punktowej określonej dla danego przedmiotu. Warunkiem rejestracji na kolejny semestr jest rozmiar długu punktowego nieprzekraczający 12 punktów. M. J. na dzień ukończenia 25 urodzin uzyskał wymaganą zapisami regulaminu liczbę punktów uprawniającą go do wpisu na ostatni semestr nauki, nie posiadał długu punktowego określonego

ww. limitem. Końcowe rozliczenie wyników sesji odbywa się w miesiącu październiku.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia odpowiedzialności ubezpieczonego za zwrot nienależnie pobranego przez niego świadczenia z ubezpieczenia społecznego za okres

01 sierpnia 2014 r. do 31 października 2014 r. w kwocie 4812, 21 zł wraz z odsetkami

za okres od 26 sierpnia 2014 r. do 27 stycznia 2015 r. (tj. do dnia wydania decyzji) w kwocie 188,22 zł oraz prawo do renty rodzinnej od dnia 01 sierpnia 2014 r.

W myśl art. 67 ust. 1 ustawy do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny, spełniający warunki określone w art. 68-71:

1. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
2. przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
3. małżonek (wdowa i wdowiec);
4. rodzice.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w punkt 1 lub 2.

Jak wskazuje art. 68 ust. 2 ustawy, jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 j.t. ze zm.), dalej: ustawa systemowa, osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana

do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy istnieją podstawy do skutecznego żądania przez organ rentowy zwrotu pobranego

przez odwołującego się świadczenia w oparciu art. 138 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do ww. świadczenia.

Sąd I instancji wskazał, iż osoba, która nienależnie pobrała świadczenie, jest obowiązana do jego zwrotu (art. 138 ust.

1). Obowiązek zwrotu obciąża osobę, która nienależnie pobrała świadczenia.

Ustawodawca definiuje nienależne świadczenie w ustępie 2 powoływanego przepisu, stwierdzając, że jest to świadczenie wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania, a także świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z § 19 pkt 4 Regulaminu Studiów Politechniki (...)/ (...) z 20 marca 2013 r., warunkiem rejestracji na kolejne semestry (studiów) jest rozmiar długu punktowego nieprzekraczający 12 punktów, który nie zawiera punktów związanych z ponownym powtarzaniem niezaliczonych przedmiotów.

Wobec powyższych ustaleń faktycznych, w świetle zreferowanych przepisów i utrwalonej ich wykładni, odwołującemu się – jako studentowi ostatniego roku studiów – niewątpliwie, w ocenie Sądu, przysługuje prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów.

Odnosząc się do argumentu organu rentowego, który powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1989 r., II UZP 3/89 wyraził zapatrywanie, że warunkiem kontynuowania wypłaty renty rodzinnej po ukończeniu przez studenta 25 roku życia jest zaliczenie przed ukończeniem 25 roku życia wszystkich przedmiotów i zdanie wszystkich egzaminów, Sąd Okręgowy podkreślił, że argumentacja organu rentowego jest nie tyle chybiona, co niepełna, co w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy prowadziło

do błędnej konkluzji. Otóż, argumentacja organu rentowego nie uwzględnia specyfiki i różnorodności regulaminów studiów w dzisiejszych czasach. In casu nie uwzględnia regulacji zawartej w Regulaminie Studiów Politechniki (...), komplementarnej

z obowiązującym na uczelniach systemem punktowym zaliczania przedmiotów, semestrów i lat studiów. Zgodnie z referowaną regulacją warunkiem rejestracji na kolejne semestry jest rozmiar długu punktowego nieprzekraczający 12 punktów, w przedmiotowej sprawie zaś ustalono, że ubezpieczony legitymuje się liczbą uzyskanych punktów ECTS niezbędną

do wpisu na ostatni rok studiów, co ostatecznie potwierdziło zaświadczenia z Politechniki G. z dnia 16 czerwca 2015 r. w którym stwierdzono, iż w związku z faktem, iż M. J. zaliczył na dzień (...) r. pięć przedmiotów egzaminacyjnych, był uprawnionym do wpisania na ostatni rok studiów od 29 września 2014 r.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję

z dnia 15 stycznia 2015 r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do renty rodzinnej na okres od dnia 01 sierpnia 2014 r. W konsekwencji Sąd Okręgowy zmienił również zaskarżoną decyzję z dnia 27 stycznia 2015 r. w ten sposób, że ustalił, iż wnioskodawca nie jest zobowiązany do zwrotu pobranej renty rodzinnej od dnia 01 sierpnia 2014 r.

do 31 października 2014 r. w kwocie 4812, 21 zł, wraz z odsetkami za okres od 26 sierpnia 2014 r. do 27 stycznia 2015 r. (tj. do dnia wydania decyzji) w kwocie 188,22 zł.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenia prawa materialnego: przepisów art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie,

że ubezpieczony osiągnął 25 lat będąc na ostatnim roku studiów - mimo niezaliczenia wszystkich egzaminów z przedostatniego roku studiów i przyznanie prawa do renty rodzinnej od dnia 1 sierpnia 2014 r. oraz przepisów art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez uznanie,

że ubezpieczony nie jest zobowiązany do zwrotu pobranej renty rodzinnej w okresie od dnia 01 sierpnia 2014 r. do dnia 31 października 2014 r. wraz z odsetkami.

Wskazując na powyższe, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji, z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Organ rentowy podniósł, że bezspornym w sprawie jest, iż M. J. w dniu

(...) r., to jest w dniu ukończenia 25 lat życia, nie ukończył nauki na przedostatnim roku studiów. Wnioskodawca nie był zatem w dniu (...) r. studentem ostatniego roku studiów, co uprawniałoby go do przedłużenia prawa do renty rodzinnej do zakończenia tego roku studiów w świetle treści art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Stanowisko prezentowane przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, zdaniem organu rentowego, sprzeczne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, które stanowi, iż aby zachować prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów, student powinien zdać wszystkie wymagane egzaminy z przedostatniego roku studiów do dnia ukończenia 25 roku życia (np. wyrok SN z dnia 1 października 2003 r., II UK 138/03; uchwała Sn z dnia 23 lipca 1989 r., III UZP 3/89, wyrok SN z dnia 20 kwietnia 2006 r., I UK 265/05, wyrok SN z dnia 8 sierpnia 2007 r., II UK 15/07).

Stanowisko to, jak zarzucił pozwany, prowadzi do wykładni rozszerzającej art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyznanie pierwszeństwa stosowaniu regulaminów uczelni w konkretnych stanach faktycznych i dostosowywaniu do ich postanowień regulacji zawartej w przepisie ustawowym, co w ocenie pozwanego organu rentowego stanowi naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Wobec powyższego, w związku z tym, że M. J. osiągnął 25 rok życia nie będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, zdaniem pozwanego nie był uprawniony do renty rodzinnej w okresie od 01.08.2014 r. do 31.10.2014 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie. Nie zawiera bowiem zarzutów skutkujących koniecznością zmiany bądź uchylecia zaskarżonego wyroku.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było spełnianie przez M. J. przesłanki przedłużenia prawa do renty rodzinnej z art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. czy w chwili ukończenia 25 lat życia był na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, a w konsekwencji powyższego kwestia jego odpowiedzialności za zwrot nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1 sierpnia 2014 r. do 31 października 2014 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w powyższym zakresie Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił on też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa.

Sąd Apelacyjny zaakceptował zatem w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNP 1999, nr 24, poz. 776). Sąd odwoławczy w pełni podziela także ocenę prawną, jakiej dokonał Sąd pierwszej instancji, uznając ją za wyczerpującą, a tym samym nie ma potrzeby powtarzać w całości trafnego wyводу prawnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2006 r., IV CK 380/05, LEX nr 179977; z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 526/04, LEX nr 177281).

Zajmując stanowisko w przedmiocie zasadności zarzutów apelacyjnych, w tym naruszenia art. 68 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uznać należy go za bezprzedmiotowy. Zgodnie z treścią art. 68 ust. 2 powołanej ustawy, jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo

do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów. Przepis ten stanowi wyjątek od zasady, że renta rodzinna przysługuje do ukończenia przez dziecko 16 lat, a po osiągnięciu tego wieku, do ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak

niż do osiągnięcia 25 roku życia. Na gruncie niniejszej sprawy kwestią kluczową było ustalenie znaczenia sformułowania "będąc na ostatnim roku studiów", a ściślej rzecz ujmując - odpowiedzi wymagało pytanie, kiedy kończy, a kiedy rozpoczyna się rok studiów. Przedłużenie prawa wnioskodawcy do renty rodzinnej uzależnione jest bowiem od ustalenia, czy w dniu osiągnięcia wieku 25 lat, tj. w dniu (...) r., był on studentem ostatniego roku studiów na uczelni wyższej.

Rozszerzając prawidłową argumentację Sądu I instancji, w nawiązaniu do zarzutu pozwanego, jakoby zaskarżone orzeczenie było sprzeczne z orzecznictwem Sądu Najwyższego, które stanowi, iż aby zachować prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów, student powinien zdać wszystkie wymagane egzaminy z przedostatniego roku studiów do dnia ukończenia 25 roku życia, Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że aktualne orzecznictwo zarówno Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych zauważa, że warunkiem ukończenia danego roku studiów nie musi być wyłącznie zdanie wszystkich wymaganych egzaminów, a decydujące znaczenie – w zakresie ustalania,

na którym roku studiów studiuje dany student – posiada regulamin uczelni.

Stanowisko, że określenie ostatniego roku studiów wyższych dla celów przedłużenia prawa do renty rodzinnej następuje na podstawie postanowień regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej, Sąd Najwyższy zajął już w wyroku z dnia 28 października 2003 r. (sygn. II UK 138/03, OSNP 2204/15/271).

W wyroku z dnia 20 kwietnia 2006 r. (I UK 265/05, Pr. Pracy 2006/7-8/53) Sąd Najwyższy wyjaśnił natomiast, że kwestia ukończenia przez studenta jednego roku studiów

i rozpoczęcia następnego nie jest uregulowana w ustawie z dnia 12 września 1990 r.

o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.), lecz określona regulaminem studiów uchwalanym przez samą uczelnię (art. 143 tej ustawy). W związku z tym ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów

w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, następuje na podstawie wpisu

na ostatni rok studiów dokonanego na podstawie regulaminu obowiązującego daną uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia

i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów.

W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym,

na którym roku studiów studiuje dany student.

Z kolei w wyroku z dnia 19 kwietnia 2006 r. (II UK 134/05, LEX nr 1001297) Sąd Najwyższy stwierdził, że wprowadzenie regulaminu studiów nie ma charakteru normatywnego (tak: wyrok TK z dnia 8 listopada 2000 r. SK 18/99 OTK 2000/7/258) i nie należy

do konstytucyjnie określonych źródeł prawa (art. 87 Konstytucji), a tylko normy prawne

z takich źródeł wynikające stanowią prawo materialne (por. m.in. uzasadnienia orzeczeń Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 1998 r., I CKN 907/97 i z dnia 9 lutego 1999 r., I CKN 891/98), to jednak musi być uznany za akt prawny konkretyzujący i uściślający znaczenie sformułowania "ostatni rok studiów w szkole wyższej", zawartego w art. 68 ust. 2 ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd powinien zatem najpierw określić znaczenie powyższego przepisu z uwzględnieniem postanowień regulaminu studiów, a następnie ustalić, czy wnioskodawca osiągnął 25 lat życia, "będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej".

Tożsamy pogląd Sąd Najwyższy wyraził również w wyroku z dnia 8 sierpnia 2007 r. (II UK 15/07, OSNP 2008/19-20/295). W uzasadnieniu przywołanego orzeczenia Sąd Najwyższy przypomniał, że kwestia ukończenia przez studenta jednego roku studiów

i rozpoczęcia następnego nie była uregulowana w ustawie z dnia 12 września 1990 r.

o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.), lecz określona regulaminem studiów uchwalanym przez samą uczelnię. Również po zmianie stanu prawnego i wejściu

w życie z dniem 1 września 2005 r. nowej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.) kwestia organizacji studiów należy do uczelni. W związku z tym ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach

i rentach, następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego w oparciu

o regulamin obowiązujący uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów studiuje dany student.

Jak wynika z powyższego, stanowisko Sądu Najwyższego w spornej między stronami kwestii jest ugruntowane, znajduje ono także aprobatę w aktualnych judykatach Sądów Apelacyjnych (por. wyrok SA w Katowicach z 13 listopada 2013 r., III AUa 296/13, LEX

nr 1409112; wyrok SA w Katowicach z 09.07.2013 r., III AUa 2105/12, LEX nr 1353727; wyrok SA w Lublinie z 6 marca 2013 r., III AUa 5913, LEX nr 1289481; wyrok SA w Gdańsku z 10 stycznia 2014 r., III AUA 699/13, LEX nr 1428022).

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił – co potwierdziło ostatecznie zaświadczenie z dnia 16 czerwca 2015 r. (k. 40 a.s.) - że w dniu (...) roku, tj. w dniu ukończenia 25 roku życia, M. J. złożył pięć, z wymaganych siedmiu, egzaminów przewidzianych

w sesji podstawowej w semestrze drugim (letnim), co uprawniało go do rejestracji na ostatni rok studiów.

Na Politechnice G. obowiązuje Europejski System Transferu Punktów (ECTS), w którym każdy z przedmiotów ma przypisaną określoną ilość punktów ECTS. Stosownie do treści § 19 uchwały Senatu Politechniki G. nr (...) z 20 marca 2013 r. w sprawie: Regulaminu stacjonarnych i niestacjonarnych studiów wyższych

na Politechnice G. ([http://\(...\)/documents/10754/0/Uchwa%C5%82a_Senatu_PG%20_Regulamin_Studiow%20_PG_2013-2014.pdf](http://(...)/documents/10754/0/Uchwa%C5%82a_Senatu_PG%20_Regulamin_Studiow%20_PG_2013-2014.pdf)) rejestracja studenta na następne

(poza pierwszym) semestry następuje na podstawie jego postępów w nauce, mierzonych poprzez liczbę uzyskanych punktów (ust. 2). Suma punktów z niezaliczonych przedmiotów

na wszystkich semestrach określana jest jako dług punktowy(ust. 3). Warunkiem rejestracji

na kolejne semestry jest rozmiar długu punktowego nieprzekraczający 12 punktów, który nie zawiera punktów związanych z ponownym powtarzaniem niezaliczonych przedmiotów

(ust. 4).

M. J. w dniu ukończenia 25 lat uzyskał wymaganą zapisami regulaminu liczbę punktów uprawniającą go do wpisu na ostatni semestr nauki, nie posiadał długu punktowego określonego ww. limitem. Tym samym w chwili ukończenia 25 lat życia spełniał warunki pozwalające na rejestrację go jako studenta ostatniego roku studiów. Skoro przepis art. 68 ust. 2 mówi o dziecku "będącym na ostatnim roku studiów", nie można przyjąć,

jak podnosi apelujący, że Sąd Okręgowy dokonał jego nieprawidłowej, rozszerzającej interpretacji.

Ustalenie, że M. J. spełnia przesłankę przedłużenia prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu, o której mowa w art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach

z FUS, przesądza, iż świadczenie rentowe wypłacone za okres od 1 sierpnia 2014 r.

do 31 października 2014 r. nie było świadczeniem nienależnie pobranym w rozumieniu

art. 138 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie zaszły bowiem okoliczności powodujące ustanie prawa do renty rodzinnej. Również zatem i w tym zakresie Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego.

Na zakończenie rozważań Sąd odwoławczy zwraca uwagę organu rentowego

na konieczność prawidłowego ustalenia daty, do której wnioskodawcy przysługuje prawo

do renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Skoro art. 68 ust. 2 in fine ustawy o emeryturach

i rentach z FUS stanowi, iż po spełnieniu wskazanego tam warunku prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego (ostatniego) roku studiów, to także w tym wypadku niezbędne jest odwołanie się zapisów regulaminu studiów obowiązującego na uczelni, na której studiuje wnioskodawca.

W tym stanie rzeczy, uznając, że zaskarżony wyrok nie uchybia ani przepisom prawa procesowego, ani materialnego, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego, jak w sentencji wyroku.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Bożena Grubba